پیشنهاد داوران بخش دیوارنگاری جشنواره هنرهای شهری ۱۴۰۴ برای بهبود کیفیت آثار این رویداد

سفارش کار به هنرمندان حرفه‌ای ضرورت است

شکیبا افخمی راد

گزارش روز

نقاشی دیواری، قدرت بی نظیری در زنده‌کردن فضاهای شهری و تقویت تعاملات اجتماعی دارد؛ ازاین رو همواره از جایگاه ثابتی در جشنواره هنرهای شهری مشهد برخوردار بوده است. امسال نیز این رشته هنری به عنوان یکی از بخش های اصلی جشنواره در نظر گرفته شده و پذیرای طرح هایی از هنرمندان بوده که قرار است در بهار۱۴۰۴ بر جداره های شهر نقش ببندند. البته به نظر می رسد بیشتر طرح های رسیده به دبیرخانه کیفیت خوبی نداشته و نتوانسته اند انتظارات هیئت داوران این دوره متشکل از مانلی رسولی، لادن اورنگی و حسین ششکلانی را برآورده کنند، به طوری که آن ها حتی در بیانیه شان به افت کیفیت و مضمون در آثار اشاره کرده اند. این سه در گفت وگو با ما توضیحات بیشتری درباره روند داوری و جزئیات برگزاری بخش نقاشی دیواری ارائه کرده اند که در ادامه می خوانید.

اهمیت ایده‌پردازی

مانلی رسولی، استاد دانشگاه و داور بخش دیوارنگاری، می‌گوید در روند ارزیابی آثار امسال سخت‌گیری ها بیشتر از قبل بوده، چون انتظار می رفته باتوجه به سابقه جشنواره و همه شرایط ارسال، انتخاب و اجرای نهایی و همچنین سرمایه‌گذاری نیروی انسانی، زمانی و مالی، شرکت‌کنندگان با وسواس و دانشی متفاوت تر از سال های قبل اثر بفرستند؛ اما درحالی‌که داوران در سال های گذشته نیز یادآور این موضوعات بوده‌اند، باکم توجهی از جانب شرکت‌کنندگان، بخش زیادی از آثار از گردونه رقابت حذف شده‌اند.

او ادامه می دهد: به نظرم از یک سو حضورنداشتن افراد حرفه ای در این مسیر و از سوی دیگر، برخورد سهل انگارانه با روند طراحی و خلق اصولی و آکادمیک نقاشی دیواری به نزولی شدن کیفیت و در نتیجه، تأییدنشدن آثار دامن زده است. این درحالی است که نقاشی دیواری به صورت یک رشته مجزا و تخصصی در دانشکده های معتبر بین المللی تدریس می شود و قدمتش نیز به ادوار پیش از تاریخ و دوران غارنشینی با رویکردهای خاص آن زمان برمی‌گردد.

به‌گفته رسولی، امروزه با دسترسی به منابع متنوع تصویری و نمونه های موفق دیوارنگاری چه به صورت کلاسیک و چه مدرن و امکان بهره برداری هوشمندانه از طریق مطالعه و نقد و بررسی دلایل موفقیت یک اثر دیوارنگاری و ایده‌گرفتن از آن برای خلق اثری منحصربه فرد و بر اساس نیاز امروز شهرسازی، معماری و هنرهای شهری منطبق بر مسائل اجتماعی، فرهنگی و اقلیمی خاص شهر و کشورمان، در یک فرایند طولانی مدت تحقیق و طراحی می توان به نتایج مطلوب دست یافت.

او درباره مهم‌ترین بخش یک پروژه هنری نیز می‌گوید: من به عنوان فردی از اجتماع بزرگ هنر با بیش از ۲۷سال سابقه تدریس و تجربه در حوزه هنرهای تجسمی باید هم به مدیران مجموعه و هم به شرکت‌کنندگان یادآوری کنم مهم ترین و اساسی ترین و البته پرچالش ترین بخش هر پروژه هنری ایده پردازی و روند شکل‌گیری و طراحی اولیه آن است که به توانمندبودن هنرمند در اصول اولیه هنرهای تجسمی نیاز دارد. این داور با اشاره به کپی بودن بخشی از آثار رسیده به دبیرخانه امسال نیز بیان می‌کند: با حضور پررنگ فناوری در زندگی افراد و دسترسی راحت به منابع تصویری و هوش مصنوعی و همچنین نبود قوانین کپی رایت در این حیطه، نمی توان انتظار زیادی از نتایج هنرهای شهری داشت. رسولی که باور دارد جشنواره «استقبال از بهار» گرفتار تکرار شده است، یادآور می شود: متأسفانه نه برای عموم و نه بخش دولتی و خصوصی هنوز مفهوم طراح حرفه‌ای و اختصاص دادن بودجه متناسب با تخصص افراد قابل درک نیست، درحالی‌که اگر مطالعه دقیقی در این زمینه صورت گیرد، متوجه می شوند که قطعا سود مادی و زمانی و... چندین برابر بودجه درنظرگرفته شده فعلی خواهد بود.

او در ادامه صحبت هایش از حضور هنرمندان متخصص و باتجربه و همچنین تسهیل مکاتبات و قواعد مرسوم اداری شهرداری به عنوان راه های موفقیت جشنواره هنرهای شهری نام می برد و تأکید می‌کند که تغییر دیدگاه های مدیریتی و بهینه سازی آن در جهت توسعه زیبایی های شهرمان، مسیر بهبود را سرعت می بخشد.

جلوگیری از انتخاب آثار کپی

حسین ششکلانی، هنرمند عرصه نقاشی و تصویرسازی، می‌گوید در سال های اخیر بخش دیوارنگاری وضعیتی یکنواخت و حتی گاه نزولی را پشت سر گذاشته است. او درباره وضعیت کمی و کیفی آثار جشنواره ۱۴۰۴ نیز بیان می‌کند: کمیت آثار امسال خوب بوده، اما کیفیت آن ها چندان رضایت بخش نبوده است. ششکلانی احتمال می دهد یکی از علت های این اتفاق، ناتوانی شهرداری به عنوان ارگان سفارش دهنده در اقناع هنرمند بوده است. این هنرمند که باور دارد فرایند پیچیده مالی و پرداخت های کم، انگیزه هنرمندان را برای حضور در جشنواره کم کرده است، بر ضرورت سفارش مستقیم اجرا و طراحی آثار به هنرمندان حرفه ای در کنار انتشار فراخوان تأکید می‌کند و می‌گوید: انتشار فراخوان به تنهایی در سال های اولیه خوب بود، چون تجربه قبلی در این عرصه وجود نداشت؛ اما حالا که تجربه هنرمندان و مدیران هنری شهر بیشتری شده، وقتش رسیده است که شهرداری در کنار فراخوان، مستقیم به هنرمندان باتجربه هم سفارش کار بدهد، چون معمولا افرادی که حرفه‌ای هستند، کمتر در فراخوان ها شرکت می‌کنند. او با اشاره به اینکه هیئت داوران آثار جشنواره ۱۴۰۴ را براساس سه معیار زیبایی شناسی، هماهنگی با فضا و مقیاس شهر و همچنین مرتبط بودن با موضوعات فراخوان انتخاب کرده اند، از کپی بودن برخی طرح های رسیده به دبیرخانه نیز گله می‌کند: کپی بودن آثار ارائه شده توسط برخی هنرمندان از همان دوره های اول چالشی برای جشنواره بود که بیشتر به دلیل تنبلی فکری هنرمندان و نداشتن انگیزه رخ می دهد. با وجود این، ما سعی کردیم تا جایی که امکان دارد از انتخاب آثار کپی جلوگیری کنیم.

ششکلانی درباره شور و نشاطی که جشنواره در سال های گذشته میان هنرمندان ایجاد می‌کرده است نیز می‌گوید: رویدادهای حاشیه ای و برگزاری کارگاه ها در دوره های قبلی جشنواره «استقبال از بهار» بسیار در ایجاد شور و نشاط و در نتیجه بهبود کیفیت آثار مؤثر بود. همچنین فرصت بیشتر هنرمندان در اجرای طرح هایشان در محیط شهری باعث می شد تا تأثیرات اجتماعی هنرهای شهری برجسته تر شود و مردم بیشتر درگیر آثار شوند.

این هنرمند باور دارد مسئول ایجاد فضای بانشاط در شهر، شهرداری است. او همچنین تأکید می‌کند: هنرمندان، افراد شریفی هستند که فضای شهر را برای آینده آماده می‌کنند. ازاین رو شهرداری نباید در بحث های مالی به آن ها سخت بگیرد و باید برای تأمین معیشتشان تلاش کند، چون کار هنرمندان هم تأثیرات فرهنگی و اجتماعی دارد و هم به رشد نگاه زیبایی شناسانه کمک می‌کند.

ششکلانی با اشاره به فعالیت بسیاری از هنرمندان مشهدی در شهرهای دیگر، یادآور می شود: شهرهایی که نمی دانستند هنرهای شهری چیست و در سال های گذشته از ما درباره این رشته سؤال می‌کردند، الان هنرمندان حرفه ای ما را به کارگرفته اند و برایشان هزینه می‌کنند. واقعا حیف است کسانی که اینجا رشد کرده اند و حرفه ای و پخته شده اند، به دلیل مسائل مالی، پروژه های شهرهای دیگر را بپذیرند.

هنرمندان زمان بیشتری بگذارند

لادن اورنگی، تصویرساز و دیگر داور بخش دیوارنگاری، نیز از کیفیت آثار این دوره راضی نیست. او می‌گوید کمیت آثار مانند دوره های گذشته بوده، اما خلاقیتی که در سال های قبل در کارها دیده می شده، امسال وجود نداشته است. این هنرمند همچنین با اشاره به آثار کپی و تکراری زیادی که به جشنواره رسیده است، یادآور می شود: هنرمندان چندان وقتی برای طراحی صرف نکرده بودند و حتی چند کار خوبی هم که وجود داشت، در سبک وسیاق آثار گذشته بود و شاهد اثری شگفت انگیز نبودیم.

او باور دارد در مجموع بخش دیوارنگاری جشنواره هنرهای شهری با روند نزولی روبه رو شده که هم به علت کم‌کاری هنرمندان و هم بی توجهی شهرداری اتفاق افتاده است.

اورنگی نیز پرداخت های کم به هنرمندان را در بی انگیزه شدن آن ها برای حضور در جشنواره یا ارائه دادن آثاری بی‌کیفیت تأثیرگذار می داند و درباره نبود شور و نشاط در روند برگزاری جشنواره بیان می‌کند: شور و نشاطی نیست، چون اتاق فکری تشکیل نمی شود یا اگر هم می شود، خیلی محدود است و خروجی خلاقانه ای ندارد. به نظرم این مسائل به شهرداری برمی‌گردد و اینکه شاید انجام برخی کارهای حاشیه‌ای برایش سخت و پرهزینه شده است.

این هنرمند هم برای بهبود جشنواره هنرهای شهری در سال های آینده پیشنهاد می دهد در کنار برطرف شدن مشکلات مالی، از برخی هنرمندان حرفه‌ای به صورت جداگانه از بخش عمومی برای طراحی و اجرای آثار هنری دعوت شود.

او همچنین تأکید می‌کند: کسانی که در عرصه هنرهای شهری مشغول به فعالیت هستند، باید زمان زیادی برای طراحی و خلق اثر بگذارند. آن ها باید همیشه با این رشته همراه باشند، نه اینکه فقط بعد از انتشار فراخوان جشنواره، یکی دو هفته برای ارائه اثر فکر کنند.

گزارشی از نمایشگاه گروهی طراحی و نقاشی هنرجویان حسین واحد در مشهد

تحلیل و آموزش در قالب یک رویداد هنری

ریحانه موسوی

نگارستان

نمایشگاه گروهی طراحی و نقاشی با رویکرد تحلیلی-آموزشی زیر نظر حسین واحد، شامل ۱۰۰اثر منتخب از۲۴۰کارگاه آموزش تخصصی طراحی و نقاشی، در نگارخانه پدیدار واقع در خانه فرهنگ و هنر کوهسر افتتاح شد. در این نمایشگاه، آثار هنرمندان و هنرجویانی همچون الیاس عیدی، حسین رحمتی، میلاد تهرانی، امیرحسین فاضلی، محمدعلی سلامت، احمد میراب، مهدی شریعتی، مهدی عالمیان، ایلیا مددیان، سعید رحمانی، امیرشمسایی، سمیرا شوقی، سمیراندافی، زهرا کریمی، الهام فکور قاسمی، کوثر بیننده، مهدیه حسینی، زهرا مرادی، عاطفه لشکری، مهلا روحانی، عسل یثربی، ریحانه نویدمهر، الیسا الهامی، حسین رضاپور و حسین واحد به نمایش درآمده است. در ادامه، گفت وگوی شهرآرا با حسین واحد، طراح و نقاش شناخته شده، و دو نفر از هنرمندان حاضر در این نمایشگاه را می خوانید.

از بین رفتن سبک در دنیای امروز هنر

حسین واحد، هنرمند پیشکسوت طراحی و نقاشی، با اشاره به اینکه این نمایشگاه شامل آثار هنرجویان کلاس های آموزشی اوست، گفت: نوع آموزش ما بیشتر به صورت طراحی-تحلیلی بوده که هنرمندان در آن مشاهدات خود را تحلیل می کنند. انتخاب آثار هم بر اساس تنوع تمرین هایی بود که انجام می شد. ما سعی کردیم همه نوع تمرین را ارائه دهیم تا مخاطب انواع آموزش ها را در نمایشگاه ببیند. هنرمندان حاضر در این نمایشگاه در رشته های مختلفی همچون پویانمایی، تصویرسازی و... مشغول به تحصیل یا دانش آموخته هستند و منتخبی از آثارشان در اینجا قرار دارد.

این هنرمند وضعیت هنر طراحی و نقاشی را نسبت به سال های گذشته بهتر توصیف کرد و گفت: سطح کیفی کار هنرجویان افزایش پیدا کرده است، اما در مشهد حمایت از هنرمندان بسیار ضعیف است. در این شهر تعداد نگارخانه ها کم است و بعضاً به دلیل نبود حمایت و مسائل مالی به تعطیلی کشیده می شوند. اگر فضایی فراهم شود تا نگارخانه ها بتوانند فعالیت های خود را بیشتر کنند، شرایط بهتری برای هنرمندان به وجود خواهد آمد. برخی ممیزی ها مانعی برای بیشتر فعالیت هاست؛ اکنون گالری داران نمی توانند بسیاری از نمایشگاه ها را برگزار کنند. به عنوان مثال، پیش آمده که به دلیل اسم یک نمایشگاه، آن را تعطیل کرده اند.

واحد در بخش دیگری از صحبت های خود به تأثیر هوش مصنوعی بر دنیای هنر پرداخت و در این باره توضیح داد: زمانی که عکاسی روی کار آمد، همه با آن مخالف بودند، اما به مرور زمان این هنر راه خود را پیدا کرد. قطعاً هوش مصنوعی مسیرهای جدیدتری را پیش روی هنرمندان قرار می دهد، اما نیازمند آن است که اطلاعات درست را به آن ارائه دهند. طراحی و نقاشی ابزاری است که در خدمت مغز و ایده های انسان قرار می‌گیرد.

توجه ویژه به درونیات هنرمند

الهام فکور قاسمی یکی از هنرمندان حاضر در این نمایشگاه، گفت: هرکسی طراحی و نقاشی را شروع می‌کند، در ابتدا سردرگم است که چه کاری را ارائه دهد و اصلا در چه شاخه ای وارد کار شود. خوشبختانه من بعد از شش ماه طراحی وارد رنگ شدم و بازخورد خوبی هم از آن گرفتم.

این هنرمند جوان معتقد است زیاد نمی توان از هوش مصنوعی در هنر طراحی و نقاشی استفاده کرد و درباره دلیل آن گفت: این کار می تواند ایرادهای زیادی داشته باشد. چندی پیش به ذهنم رسید که از طریق آن ایده یابی کنم یا مدل فیگور بردارم، اما وقتی امتحان کردم مورد پسندم قرار نگرفت و مصنوعی بود. موضوعی که خود شخص به دنبال آن برود و تمرین کند، ارزشمندتر است.

وی افزود: بازار کار هنر طراحی و نقاشی به نحوه برخورد هنرمند با آن و شرایطی که برایش پیش می آید بستگی دارد. بخش زیادی از آن نیز به میزان فعالیت، تمرین و کیفیت کار ارائه شده برمی‌گردد. کار هنرمند باید مختص خود او باشد و هرکس می بیند بداند کار اوست، زیرا هر اثر به نوعی امضای هنرمند است.

علاقه به هنر کاریکاتور

حسین رضاپور از سال ۱۳۸۴ نزد حسین واحد مشغول به فعالیت در زمینه های پرتره، کاریکاتور و تصویرسازی است و با یک اثر کاریکاتور در این نمایشگاه حضور دارد. او در این باره گفت: در آن زمان به کاریکاتور موضوعی علاقه مند شدم، وقتی نزد حسین واحد رفتم کاریکاتور چهره را آغاز کردم. در اثری که در این نمایشگاه دارم و با مداد اتود کار شده، چهره هایی را انتخاب و با ذهنیت خودم در آن ها اغراق کرده ام.

وی افزود: من نقاشی دیجیتال هم انجام می دهم و استفاده از هوش مصنوعی را تجربه کرده ام. این تکنولوژی جدید می تواند در زمینه طراحی کاراکتر تهدیدکننده باشد، اما در زمینه کاریکاتور این‌گونه نیست، زیرا نمی تواند طراحی انجام دهد و صرفا حالتی کلاژمانند ارائه می دهد، که کاربردی نیست. هوش مصنوعی درزمینه ایده یابی هم هنوز زیاد قوی نیست و کارهایی که ارائه می دهد را، خود هنرمند نیز می تواند انجام دهد.

وی هنر کاریکاتور در مشهد را ضعیف برشمرد و بیان کرد: اکنون دیگر مجله ای چاپ نمی شود، همه اینترنتی شده اند و تعدادشان هم کم است. ما کاریکاتوریست های خوبی در مشهد داریم و باید انجمن کاریکاتور دوباره فعال شود.

نگارستان

نمایش آثار نقاشی لیلا مهرور در نگارخانه سفید

هنرنمایی بدون دست

عکس: فاطمه جاهدی، شهرآرا

موسوی

نمایشگاه نقاشی که این روزها در نگارخانه سفید مشهد برپا شده، فرصتی منحصر به فرد برای آشنایی با دنیای خلاقیت و توانمندی های انسانی است. این نمایشگاه نه تنها به نمایش آثار هنری می پردازد، بلکه داستانی عمیق از اراده، تلاش و امید را روایت می‌کند. هنرمند توان یاب با استفاده از رنگ ها و فرم ها، احساسات و تجربیات خود را به تصویر کشیده و نشان می دهد که محدودیت ها نمی توانند مانع ابراز خلاقیت شوند. «از قفس دست تا پرواز روح» عنوان نمایشگاه نقاشی با آبرنگ لیلا مهرور، هنرمندی که نمی تواند با دستانش نقاشی بکشد و با غلبه بر مشکلات توانسته است بازنمایی روح لطیف و شاعرانه خود را از طریق انگشتان پاهایش، با رنگ و خط و نور بر روی کاغذ منعکس کند. به بهانه برگزاری این نمایشگاه، گفت وگویی با لیلا مهرور داشته ایم که می خوانید.

اراده شخصی عاملی برای یادگیری نقاشی با پا

این هنرمند در حاشیه برگزاری نمایشگاه نقاشی اش گفت: ۲۵ اثر آبرنگ در ابعاد مختلف در این نمایشگاه وجود دارد. البته من تکنیک های مختلفی را کار می‌کنم، اما در این نمایشگاه فقط آثار آبرنگ من قرار دارد. از سال ۱۳۸۴ با مجتمع توانیابان آشنا شدم. تا آن زمان نقاشی نمی‌کشیدم و استفاده از قلم به وسیله پاهایم را نیز کسی به من یاد نداد و خودم آن را آموختم. بعد از آن با استادان مختلفی آشنا شدم که به من کمک زیادی کردند.

مهرور افزود: من با آثار خود می خواهم به مخاطبان بگویم با اینکه معلولیت دارم، اما با پاهایم می توانم بهترین کارهای هنری را ارائه دهم. البته شاید از نظر خودم بهترین باشد. هر فردی در زندگی خود با چالش های مختلفی دست و پنجه نرم می‌کند. من هم به عنوان یک شخص معلول از این قضیه مستثنا نبوده ام. به عنوان مثال، دوست دارم نمایشگاهی را در خارج از کشور یا تهران برگزار کنم تا بتوانم فروش بیشتری داشته باشم. اما متأسفانه حمایت نمی شوم. وضعیت هنر نقاشی اکنون در مشهد زیاد خوب نیست و در این شهر آثار هنری بسیار کم خریداری می شود.

این هنرمند گفت: هنوز بسیاری از افراد باور نمی‌کنند که این آثار به وسیله انگشتان پاکشیده شده باشد. مهرور ادامه داد: هر شخصی در طول روز احساسات مختلفی مانند خشم، عصبانیت و ناراحتی را تجربه می‌کند. وقتی دچار این‌گونه احساسات می شوم، با پرداختن به نقاشی حسم تغییر می‌کند و حالم بهتر می‌شود. من ایده یابی آثارم را بیشتر به صورت حسی و بداهه انجام می دهم و هر اثر باتوجه به اندازه و سبک آن ممکن است از دو ساعت تا دو روز یا بیشتر طول بکشد. این هنرمند در پایان ابراز کرد: استقبال از این نمایشگاه تا این لحظه بسیار خوب بود و بازخوردهای بسیار خوبی از سوی مخاطبان دریافت کردم که انرژی زیادی به من دادند.

چارسوق هنر

آماده‌سازی «موسی کلیم ا...(ع)» برای جشنواره فجر

آماده سازی فنی نسخه سینمایی و پیش نمایش «موسی کلیم ا...(ع)» شامل مراحل ویژوال، موسیقی، صداگذاری و ... به منظور حضور در چهل وسومین جشنواره فیلم فجر در مراحل پایانی است. این نسخه پیش نمایش از «موسی کلیم ا...(ع)» محصول سیما فیلم و روایتگر بخشی از کودکی حضرت موسی(ع) است. مریلا زارعی، علیرضا کمالی، بهنام تشکر، بهاره کیان افشار، فرهاد آئیش، همچنین شکیب شجره، مریم سرمدی، طوفان مهرادیان، مسعود رحیم پور، کامبیز امینی و بهار نوحیان در این اثر به ایفای نقش پرداخته اند. فیلم و سریال «موسی کلیم ا...(ع)» به نویسندگی و کارگردانی ابراهیم حاتمی کیا و تهیه‌کنندگی سید محمود رضوی، محصول مرکز سیما فیلم است و عوامل این پروژه بعد از اتمام و آماده سازی این نسخه، اقدامات لازم برای فیلم برداری فصل اول سریال را آغاز خواهند کرد.

«گوزن های اتوبان» در آخرین روزهای تولید

آخرین مراحل آماده سازی فیلم سینمایی «گوزن های اتوبان» به تهیه‌کنندگی و کارگردانی ابوالفضل صفاری این روزها در حال انجام است و نسخه نهایی تا پایان هفته به دبیرخانه چهل وسومین جشنواره فیلم فجر تحویل داده می شود. الناز شاکردوست، نوید پورفرج، صدف اسپهبدی، سامان صفاری، سیامک ادیب، مریم شاه ولی، بهنوش بختیاری و پیمان قاسم خانی بازیگران اصلی فیلم هستند. در خلاصه داستان این فیلم آمده است: عابس که راننده پیک موتوری است، طی اتفاقی به دنبال ماشین یک بلاگر معروف می افتد. بلاگر فکر می‌کند عابس خفت‌گیر است و این در حالی است که گوشی اش روی لایو است و همه چیز به سرعت وایرال می شود.